

Az első terv

A szocializmust építő ország történetében jelentős dátum a felszabadulást követő második esztendő, 1947, mert húsz évvel ezelőtt ekkor indult a hároméves népgazdasági terv; az országépítő munka első, a lehetőségekre és szükségletekre alapozott, tudományosan kidolgozott programja.

Mit adott Magyarországnak, minden magyar állampolgárnak a hároméves terv? A gyárilap termelése 1949-ben már 53,4 százalékkal volt magasabb, mint 1938-ban. A gépgyártás pedig kétszer annyi teherautót, háromszor annyi kerékpárt, vagont, hajót, ötször annyi traktort, hétször annyi motorkerékpárt, nyolcször annyi mozdonyt és több mint harmincször annyi szerzőgépet állított elő, mint harmincnolcban, az utolsó „békeévben”.

Az eredetileg három évre előirányzott beruházási tervet két év és öt hónap alatt nemcsak megvalósították, hanem 25,3 százalékkal túl is teljesítették. Közben a falvakban is 120 ezer-nél több új lakóház épült, 16 új növénytermesztő telep létesült, és 26 ezer holdon kezdtek el az öntözéses gazdálkodást. Az utolsó tervesztendőben az iparban, a mezőgazdaságban, a közlekedésben és a kereskedelemben a szocialista szektor részesedése elérte a 66 százalékot.

A kommunizmus által kezdeményezett terv tehát előkészítette az ország szocialista átalakulását. Így a Magyarország történelmében először megvalósított tervszerű gazdálkodás a leghaladabb társadalmi, gazdasági és politikai célok irányába lendítette a fejlődést.

A hároméves terv izó történelmi levegőjében nemcsak az ország épült újjá, megtörtént egy másik újjáépítés is: a háborúban tönkrement, népességében megritkult ország viszszanyerte hitét, önbizalmát, lendületét. A kommunizmus vezetésével magabiztosan átlépett a további fejlődés útjára: szóval, tettel, munkával és a szocializmus teljes felépítése mellett döntött.

L. M.

Szabadkai népfrent-küldöttség Szegeden

A Hazafias Népfrent Szeged városi elnökségének meghívására tegnap, hétfőn Szegedre látogatott a Jugoszláv Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége Szabadka központi bizottságának küldöttsége. A testvérváros küldöttségének vezetője Bárkányi Pál, a szövetség Szabadka központi bizottságának elnöke; tagjai: Sztipity Djuro, a központi bizottság titkára, dr. Kovacsity Vera, a szabadkai anya- és csecsemővédő központ igazgatója, Sili Endre mérnök, a szabadkai építészeti főiskola igazgatója, Brancsity Alekszandar, mérnök, a központi gazdasági tanács elnöke, Tumbasz Ladislav, a vajdasági tartományi szkupstina egészségügyi és népjóléti tanácsának képviselője.

A rőszkei határállomásra a vendégek elé utazott Arvai József, a Szeged m. j. városi tanács vb elnöke. A rőszkei határállomásra a vendégek elé utazott Arvai József, a Szeged m. j. városi tanács vb elnöke. A rőszkei határállomásra a vendégek elé utazott Arvai József, a Szeged m. j. városi tanács vb elnöke.

(Sohogyné felv.)

A szabadkai vendégek fogadása a rőszkei határállomáson

szágyűlési képviselő, a népfrent városi bizottságának alelnöke és Kenéz Antalné, a Vöröskereszt városi titkára. A vendégek és vendéglátók a délelőtti órákban ellátogattak a szegedi EMERGE gumigyárba, délután pedig a népfrent helyiségében megbeszélésen vettek részt a népfrent városi és kerületi bizottságainak vezető képviselőivel.

A szabadkai küldöttség ma várospolitikai kérdésekkel ismerkedik: délelőtti városnézésen, délután pedig az e tárgykörben rendezett tanácskozáson vesz részt. A program szerint szerdán ellátogatnak a múzeumba, a kiállításokra, a Vidámparkba, valamint az újszegi gyermekvédő intézetbe, este pedig megtekintik a szabadteri játékok Hunyadi László előadását.

Viták a kollektív szerződésekről

Szabad döntések — Próbászerveződések — Kollektív ellenőrzés

Mint ismeretes, 1968. január 1-én életbe lép az új Munka Törvénykönyve, amely azonban az új mechanizmus elveinek megfelelően a vállalatok munkaiügyi szabályzatainak csupán keretét tartalmazza. A dolgozók munka- és életkörülményeit érintő konkrét intézkedésekről mindenütt a helyi adottságoknak megfelelő kollektív szerződéseket készítenek. Ezekben az okmányokban a vállalatok igazgatói és szakszervezeti szervei részletesen meghatározzák a munkaviszony, a bérezés, a különféle juttatások, a munkaidő-beosztás szabályait és sok egyéb. A kollektív szerződésekben a törvényes keretek között szabadon döntenek például a próbaidőről és a felmon-

dási időről, a bérekről, az éjszakai, a nehéz fizikai és a túlóra-pótlékokról, a részesedési alap felosztásáról, a vállalati üdültetésről, az üzemi étkeztetésről, vagy például arról, hogy az évi munkaidőt naponta egyenlően, vagy a szezonnak megfelelő egyéb beosztásban kell-e ledolgozni.

Mint a SZOT-ban az MTI munkatársának elmondták, a kollektív szerződések előkészítésébe a dolgozókat széles körben be kell vonni. A szerződések tervezését a műhelyek, részlegiek dolgozóival meg kell vitatni. A javaslatokat mindehét figyelembe kell venni, a vállalat igazgatója valamennyi javaslatra rövid időn belül köteles válaszolni, mivel a kollektív szerződés kereteit a Munka Törvénykönyve adja, ezért a szerződés tervezetek vitája a Munka Törvénykönyve végrehajtási utasításának megjelenése után, tehát november elején kezdődhet meg. Addig is azonban megfelelő tapasztalatokat akar szerezni a Munkaiügyi Minisztérium és a SZOT a szerződéskötések előkészítéséről. Ezért hat vállalatot kismeltek, amelyek szeptember közepéig próba kollektív szerződést készítenek. Ezeket a vállalatokat előre megismertetik a várható jogszabályokkal. Próbakollektív szerződést készít a Ganz-MÁVAG, a Villamoshegyszó és műanyaggyár, a Chinoin, a Magyar Gyapjúfonó és Szövőgyár, a Tatányai Szénbányászati Vállalat és a Csemege Élelmiszer-kereskedelmi Vállalat. A SZOT értesülése szerint további vállalatok sajtó kezdeményezésre is készítenek próbászerveződések. Alapos előkészületek után 1968. január 1-ig mindenütt alá kell írni a szerződéseket, hogy azok a Munka Törvénykönyvével

egy időben életbe léphessenek.

Az új kollektív szerződések egyébként minden eddigtől lényegesen különböznek majd. A felszabadulás után az államosításokat követően létrejött kollektív szerződések, egész sor új vívmányt, például a nők és fiatalok védelmét, a fizetett szabadságot, a munkaviszonnyal kapcsolatos jogvédelmet és sok egyéb tartalmaztak. A mindenre kiterjedő központi intézkedések miatt azonban a vállalati kollektív szerződések később formálissá váltak. Ezért 1957. óta nem kötöttek vállalatainknál kollektív szerződéseket, csupán bérszabályozásokat, amelyek a bérezés formáit, a prémizálás és a nyereség elosztásának rendszerét tartalmazták. Mivel 1968. január 1-től a vállalatok önállóságot kapnak, s a törvényes keretek között maguk döntenek fontos kérdésekben, a kollektív szerződés jelentősége igen nagy lesz. A dolgozóknak joguk, hogy a választott szakszervezeti tisztségviselők útján például a termelési tanácskozásokon közvetlenül is ellenőrizzék a kollektív szerződések végrehajtását. (MTI)

Rangos helyen

A Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás immár huszonegyedszer nyitotta meg és zárta be kapuit. Igaz, méreteiben nem hasonlítható össze a BNV-vel, vagy lipcei vásárral, de mégis megvan a maga sajátos varázsa, mint minden vásárnak és kiállításnak. Jól esik az embernek a pavilonok közötti szemlélődés, s esetleg egy pohár hideg sör a vásári büfében.

Milyen is volt a XXI Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás? Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy az ideje volt a legrangosabb, sőt, a szabadkai 16 kiállítót is figyelembe véve, első ízben nemzetközi jellegűvé vált. A látogató képet kapott Szeged és környéke ipari fejlődéséről, Dél-Magyarország iparának helyzetéről. Változatos és rangossá tette a kiállítást, hogy azon megjelent több országos nagyvállalat: az ORION gyár és más gyárak is bemutatják híres termékeiket. Összesen több mint száz hazai és 16 külföldi cég mutatta be legújabb termékeit. Tavaly 12 nap alatt 45 ezer látogató kereste fel a szegedi vásárt, az idén pedig 9 nap alatt 61 ezer vendég volt rá kíváncsi.

De vegyük sorjába a dolgokat!

A kiállítás helye: egyelőre jobb helyet nem igen lehet találni. A Horváth Mihály utca és a Deák Ferenc utca által bezárt városrész a legalkalmasabb a kiállítás megrendezésére. Ebben az évben bővült a kiállítás hasznos alapterülete, mert több új pavilonnal gyarapodott. Külön is dicséretet érdemel a Fáklya mozi udvarában felépített állandó jellegű, 400 négyzetméter alapterületű pavilon, ahol a bútoripar mutatta be termékeit. Helyesen cselekedtek a tanácsi ipar képviselői és a kisipari szövözetek, hogy egyetlen pavilonban, kiállítási területen mutatták be arra érdemes termékeiket. Ugyancsak elismerő szavak illetik a képtár és az építőipari technikum vezetőit, hogy a vásár rendelkezésére bocsátották épületeiket.

A kiállítás ideje: lehet rajta vitatkozni. Július 15-től 23-ig tartott nyitva. Nem a legszerencsésebb időpont. Talán jobb lenne valamivel, egy-két nappal később kezdeni és tovább nyitvatartani, hogy a szabadteri játékokra érkező hazai és külföldi vendégek is megtekinthessék. Már csak azért is, hiszen a szabadteri játékok propaganda anyagában szerepel a szegedi kiállítás és vásár is, bár erre egyetlen nap áll rendelkezésre.

A kiállítás önmaga: sokkal jobb volt, mint az előző évéké. Helyesnek látszik, a szervezés időszakában részletes tervet kérni a kiállítóktól, hogy a szakemberek előzetesen eldöntsék a kiállításra kerülő termékek elhelyezésének legjobb módjait. Ezzel sokat emeltek a vásár és kiállítás színvonalán. A közönség valószínű sokáig megtartja emlékezetében a bútoripar

szépen kiválasztott és bemutatott termékeit, a textilipar újdonságait és az ORION izléses, kitűnő készülékeit. Reméljük, a látogatók megjegyzéseire adott válaszok is valóra válnak, hogy a bemutatott termékeket meg lehet vásárolni az üzletekben.

A kiállítók igyekezete: érezni lehetett az új gazdasági mechanizmus szelét is. De nem minden vállalat esetében. Öszintén meg kell mondani, hogy a lemaradásban éppen a szegedi nagyvállalatok jártak elől. Olyan vállalatok, amelyek anyagiakkal is jobban rendelkeznek mint a kisebbek. Miért nem tudott például a szegedi — híres és nagy hagyományokra visszatekintő — élelmiszeripar reprezentatív megjelenést biztosítani termékeinek? Anyagi összefogással a szegedi konzervgyár, a szalámigyár és a paprikafeldolgozó ipar akár külön, egyetlen pavilonban is bemutathatta volna érdeklődésre számot tartó termékeit. Nem mentheti őket az sem, hogy könnyen bevett találat minden termékükre. Ugyanez elmondható a szegedi és a megyei ruházati iparra és a Kenderfonti és Szövőipari Vállalatra is. Bizonyos mértékig vitatható a vásár-jelleg. Kik árusítanak és milyen mennyiségben? Az eladás, a vásár-jelleg kerüljön-e előtérbe, vagy a kiállítási? Nem vitás, hogy némely vállalatnak árusítani kell, ilyen többek között a Hódmezővásárhelyi Majolika-gyár, amely ajándéktárgyakat kínál a látogatóknak és egy sor más vállalat is.

A propaganda: a kiállítás rendezői sokat tettek azért, hogy megfelelőképpen propagálják a szegedi ipari vásárt. Több volt a plakát és a róplap, mint tavaly. De mégis kevés volt a hirdetés. Elsősorban Dél-Magyarország városaira és falvaira gondolok, Bajától Békescsabaig és Makótól Kecskemétig. Talán segítséget jelentene — legalábbis 100—150 kilométeres körzetre érvényes — utazási kedvezmény a vásár látogatói számára.

A mechanizmus tartozik: a kiállító vállalatok nemigen rendelkeztek tárgyaló szobákkal, ahol fogadták volna kereskedelmi partnereiket. Némely kiállító erre nem is sokat adott. Csak az ORION és a jugoszláv kiállítók jelentenek kivételt. Bár volt egy megjegyzés, amely megragadta a figyelmemet. A tanácsi ipar képviselői kérelmezték, hogy a vásár kapuzárása után is nyitva tarthassák pavilonjukat, hogy termékeiknek propagandát biztosítsanak. Ez persze nem lehetséges egy vásár hivatalos bezárása után. Más utat kell keresniük, hogy termékeiket bemutathassák vásárlóiknak.

Tovább menve: érdemes lenne a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás rangját tovább emelni. Bővíteni a hasznos térséget, újabb pavilonokkal. Érdemes lenne megfontolni Apró Antal elvtárs megjegyzését, hogy mutassák be a szegedi ipari kiállításra a legújabb mezőgazdasági gépeket is. Ha a jelenlegi területen erre nincs mód, keresni kellene a lehetőséget egy közeli helyen.

Végezetül csak annyit, hogy az ideje Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás betöltötte feladatát. Megmutatta, hogy szűkebb patriánk iparvállalatai milyen szintet képviselnek. S ez a szint, akár a termékek, akár a kiállítás, megállja a helyét a legkényesebb bírálók előtt is. Bizunk benne, hogy a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás egyre rangosabb helyre kerül, s Szegedet méltán megilleti a hely a vásárvárosok sorában is.

GAZDAGH ISTVÁN

Folytatódik az igazi nyár

Az ideai nyarat a most búcsúzó július sorolta a meleg nyarak közé: az ideai június 0,2 fokkal elmaradt a sokévi középhőmérsékleti átlagtól, a július — amely 23,7 fokot produkált 1,7 fokkal túlhaladta, s ezzel az évszázad legmelegebb júliusainak

rangsorában a hetedik helyre került. A frissiben készült kéthetes távprognozis szerint az augusztus ugyancsak az „igazi” nyár jegyében indul, kevés felhővel és 30 fok körüli maximumokkal. Csak augusztus 6—10 között várható kisebb lehűlés.

Több répa — több cukor

A kedvező időjárás hatására a szakemberek szerint valószínűleg a tavalyinál korábban kezdődhet a cukorrépa szedése és feldolgozása. A Földművelésügyi Minisztérium véleménye szerint az idén már 50—60 százalékkal több cukorrépa terem holdanként, mint öt évvel ezelőtt.

A cukorrépa gyárakba jutásának meggyorsítására mintegy ezer átvevőhelyet létesítettek az ország 11 cukorgyárában pedig már befejezéséhez közeledik a gépjavitás.

Az egy főre jutó cukorforgyaszta jelenleg 34,5 kilogramm évente, vagyis ötször annyi, mint a harmincas években, s

egy év alatt a cukorforgyaszta mintegy 3000 tonnával növekedett.

Ezért a harmadik ötéves tervben — körülbelül másfél milliárd forint költséggel — tovább bővítik és korszerűsítik a cukorgyárakat. Így a hatvani cukorgyár napi teljesítményét 300, a szerencsi és a szolnoki gyárakét pedig napi 500—500 vagonra növelik.

Újabb műszaki cikkek részletre

A Belkereskedelmi Minisztérium iparcikk-kereskedelmi főosztálya a kibővítette az OTP részletre vásárolható iparcikkek listáját.

Augusztus 1-től kezdve az árukölcsön-akció keretében megvásárolható valamennyi VT márkájú televíziótípus és az Oriongyár AT 650, AT 651, és AT 751 típusú televízió készüléke. Hitelre vásárolható ezúttal valamennyi hazai és import magnetofon, villanytűzhely, kétlapos villanyfűző sütővel, háztartási grillüstő és elektromos par-kett-kefélgép. Az árukölcsön-akció keretében vásá-

rolható továbbá 5 literes, NDK gyártmányú villanybojler, 1000 forint feletti vásárlás esetén szabadon vásárolható lakásvilágítási cikkek, a 250 köbcentiméteres Pannónia motorkerékpár minden változata, 350 köbcentiméteres Jawa motorkerékpár, motorkerékpár utánfutó, minden forgalombalévő varrógéptípus, 5000 forint érték feletti fényezett bútorok, 2000 forint értékét meghaladó bármely egyéb bútorok, valamint minden új és használt hangszer, a hazai és lengyel gyártmányú fából készült vikendházak.